

Oude Kerk, 30 maart 2024

Stille Zaterdag

ds. Johan Meijer

gelezen: Genesis 2: 4-13, Exodus 14: 15 – 15: 1; Jesaja 55: 1-11; Ezechiël 36: 24-28 en Marcus 16: 1-8

titel: Opstandings-elementen

Overdenking

gemeente van de Opgestane, lieve mensen van God

I schikking

Tijdens alle vieringen in de Veertigdagentijd, de zondagen, maar ook de Aswoensdag en de Biddag voor Gewas en Arbeid, eergisteren op de Witte Donderdag en gisteren op de Goede Vrijdag, tijdens alle vieringen was er de schikking, de liturgische of symbolische schikking voor de Veertigdagentijd en Pasen. Aangereikt door de landelijke kerk met als verbindend thema: Ga mee! Samen getuigen van Geloof, Hoop en Liefde.

Elke viering dezelfde standaard met daarop steeds de zelfde bol omkleed met boomschors die de aarde verbeeldt. Iedere keer werd de aarde, die woest, ledig en kaal begon iets groener als was het het voorjaar zelf dat zich heel voorzichtig voor ons oog ontvouwt in de natuur.

Iedere viering was er een ander accent aan de schikking, dat het specifieke thema van de dag verbeeldde. Eén keer, vorige week zondag, Palm en Passiezondag was de bol zelfs opgegeven, gedragen door het kruis. Gisteren was er het kale kruis, het houten kruis dat de wereld draagt. En vanavond is er klimop aan toegevoegd. Vertrouwen en verwachten zijn de woorden daarbij. Het kruis als Aardse belofte, tekens van hoop, trouw en toekomst. Klimop, als teken van trouw.

II gedachteniskunstwerk

Tien jaar geleden, toen wij een gedachteniskunstwerk gingen ontwikkelen voor deze kerk, kozen we bewust voor klimopblaadjes als vorm voor de blaadjes waarop we de naam en de overlijdensdatum van onze gestorven gemeenteleden schrijven. Klimop, hедера, want deze blijvend groene plant, met zijn sterke worteltjes is in de symbooltaal van het liturgisch schikken het teken geworden van blijvende trouw en verbondenheid met de Eeuwige.

III Paaskaars

Na de dienst op 4 februari waren we met een groep mensen samen in de Potkaamp en spraken over de Paaskaars. Het Team Groen geloven heeft anderhalf jaar geleden bedacht om de Paaskaars voor de Oude Kerk te maken, met een groen thema. Vorig jaar was daar de eerste: die met regenboogkleuren als een levensboom met een duif als teken van de hoop op nieuw leven. Dit jaar kwam uit de groep naar voren: Geloof, Hoop en Liefde. Dat werd het uitgangspunt. Iemand voegde toe: de klimop als verbondenheid, die evergreen.

Degenen die de kaars beschilderd hebben spreken van een weg, een intense reis van creativiteit, samenwerking en emotie. Ze maakten naast de grote kaars voor in de kerk een kleinere voor onze kinderen en jongeren, die een plaats krijgt in hun eigen ruimte bovenin de Potkaamp. De kleinere kaars kreeg zeven blaadjes, de grote kaars kreeg er twaalf. Beide heilige, symbolische getallen.

Bij het schilderen zijn de bladeren van donkergroen naar lichtgroen uitgelopen, verbonden met de tak waaraan ze groeien met een mogelijkheid om tot knop uit te lopen, of een extra rank om vast te houden. De bladeren zijn niet gelijk, zoals wij mensen ook niet gelijk zijn, sommige hebben vlekjes, zoals dat bij ons ook is: ook wij zijn niet vrij van mankementen, ook wij zijn niet perfect. Een van de uitlopers komt als houvast aan het kruis, dat als symbool van geloof in het midden staat. De rank is aan de achterkant van de kaars drie keer rond, het begin- en eindblad komen zo boven elkaar. Er komt een gouden glans van liefde van het kruis

op de bovenkant van het hart. Het anker heeft een zilveren gloed. Het is een solide, sterkte basis, waarop alles rust.

Subtiel verstopt is het lieveheersbeestje, als teken van voorspoed en geluk en sla symbool tegen Zinloos Geweld. De ladybug, ladybird, of ladybird-beetle, zoals het lieveheersbeestje ook heet is tevens een verwijzing naar Maria.

Dat deze kaars als Opstandingslicht ons in het komend jaar tegemoet mag stralen als teken dat de Opgestane Heer ons welkom heet in zijn huis en altijd in ons midden is.

IV

In de Paaswake wordt de liturgie als nieuw. De nieuwe Paaskaars, het Woord dat opnieuw ingedragen is, en straks het doopwater, waarmee we onze doop mogen vernieuwen. Want vernieuwd mogen wij worden in deze nacht, als Paasmensen, als Opstandingsmensen, als Opstandelingen ook. Jezus stond niet allen op uit de dood, Hij stond ook op tégen de dood. Jezus brak de macht van de dood en daarmee ging hij geheel in het spoor dat de Eeuwige getrokken heeft door de Schriften heen.

Als Schepper stond de Eeuwige op tegen de levensverstikkende chaosmachten en legde die al ordenend aan banden. Zo ontstond het nieuwe frisse jonge leven van de Schepping.

Als Bevrijder stond de Eeuwige op tegen de levensbedervende waarzin van de Farao en zijn trawanten in Faraonië, Mitsraïm, Angstland Egyote. Doortocht bood de Eeuwige aan zijn volk, dat door de zee trok op weg naar Beloofd Land.

Als Bron van Levend Water werd de Eeuwige de dorstlesser van verdorste zielen, die reikhalsten naar water, als een hijgend hert der Jacht ontkomen.

Als Motor van Liefde gaf de Eeuwige een levend, kloppend hart in plaats van de versteende harten die mensen tot een soort machines maakten, de levensgeest werd hen weer ingeblazen, een vol kloppend hart pompt de levensvreugde weer rond.

V

Dat is wat de lezingen ons gezegd hebben en verkondigd. Aangezegd en toegezegd. En we mogen het toepassen op onszelf. Dat de chaasmachten die ons compleet van slag en overstuur maken tot rust mogen komen, dat de overheersing door krachten en machten van anderen aan banden wordt gelegd, dat een levende bron de rost van onze verdroogde zielen mag lessen en dat we de levensvreugde weer mogen ervaren, beleven en vieren.

Dat gaat niet als bij toverslag. We kunnen niet zomaar een knop omzetten en met onze vingers knippen en het is er. We kunnen ons niet zo makkelijk losmaken van chaasmachten waarin we verstrikt zijn geraakt, we kunnen niet zomaar vrij worden van allerlei heersers die ons onder de duim houden, de verstening van onze harten is niet zomaar ongedaan.

Maar juist wie te lijden hebben aan de gevolgen van trauma's, van ingrijpende verliezen, van zeer nare gedachten en gevoelens, juist wie er aan onderdoor dreigt te gaan, mag te horen krijgen dat er in Christus toch nieuw leven mogelijk is. Dat wij door de Opstanding toch deel mogen krijgen aan een andere werkelijkheid. Dat wij door al wat God scheppend, bevrijdend, dorstlessend en Geestgevend voor ons heeft gedaan ons meegenomen mogen weten in zijn tegenbeweging, die leven heet, levenswaardigheid.

VI

Vernieuwing is een woord dat hoort bij de Paaswake. Vernieuwing van de liturgische elementen, rituelen, woorden, klanken... allemaal er op gericht om ons te helpen in onze strijd tegen de chaos, tegen duivelse machten, tegen verstening en verzuring en verharding. Omdat wij gehoord hebben van een andere werkelijkheid, een ander leven, een ander land, een andere dimensie. Omdat wij gehoord hebben van Christus die de strijd tegen de dood aangegaan is en die heeft overwonnen.

De Heer is waarlijk opgestaan. Halleluja!

Amen